

Sporsnø.

I. Geelmuyden

SYTTENDE MAI I MERÅKERFJELLA

Av Per Vinje

Når vær og føre lager seg slik at man lokkes til fjells — til skitur i midten av mai — da slår man som oftest til hvis anledningen er der. — 17. mai stod foran døren i 1946 og ennå lå snøen mange steder i fjellet. Bergen ga langtidsvarsel — høytrykk som lå over Nord-Skandinavia fra Bottniska viken i øst og langt nordover.

Det var ikke vanskelig å ta avgjørelsen, selv om det var umulig å få noe følge.

Skiene — de gode gamle 8 fots fjellskiene fra Thorvald Hansen — ble tatt ned fra loftet og fikk en omgang med skareklister, og så var det å få tak i den gamle kjære reinskinnposen som ikke hadde vært brukt på mange, mange år. I de sene ettermiddagstimer den 16. mai var jeg på tur opp den bratte bjørga fra Gudå. Den er både tung og drøy — tempo — tempo — for både fjellskiene og pakningen for øvrig var merkbar, vinterens kondisjon var på tydelig tilbakegang.

Det påstås at ensom varg jager best og med denne følelse fortok jeg meg heller ikke, jeg hadde ingen andre å ta hensyn til enn mitt eget jeg.

Endelig kunne jeg puste lettet ut. Oppe på brekken gikk sekken i bakken og jeg fant meg snart en gunstig plass egnet for et nattleger. Så var det å gå igang med å samle bar til «sengen» — tørrfuru var det heldigvis nok av og snart brant kveldsbålet uten at et vinddrag generte. Solefallssangen nynnet inne i meg når jeg så den lave kveldssolen kaste sine siste stråler ut over den vakre Meråkerbygda.

Selvsagt hadde jeg en viss plan for skituren den 17. mai. Det skulle tøernes ut av posen ved 4-tiden om morgenen med tanke på morrasføret. Jeg skulle ta meg opp til Røsshaugtjernet, opp på Mellemfjell og derfra en liten avstikker og lausreipa til varden på Fonnfjellet for senere å runde fjellet ned til furumoene langs Torsbjørkdalen.

Der visste jeg om mange gilde rasteplasser hvor det kunne bli skjønt å tilbringe en god del av nasjonaldagen, inntil det var på tide å komme ned til bygda for å nå kveldstoget fra Meråker og tilbake til en festtrøtt by.

Planen ble ikke gjennomført og vårkvelden og den trolske stemningen som den lyse natten var omgitt av får ta skylden for det.

Gudå'a anga undertonen der den flomdiger strøk forbi under bulder og brak på vei mot storelva nede i dalen. Fra lyng og måssarabbene kom det en liflig eim — og så konserten da fra våre små venner blant sangfuglene. I denne stille kvelden var også rugdetrekket særlig intenst. Alt og alle disse opplevelser — bragte en bykar i en varm kontakt med naturen og bevirket at det ble seint før man akte seg ned i posen, en og annen stjerne stod ennå igjen på den lyse natthimmelen, og i bålet brant to lubne nattstokker. Den sorgløse fred som fulgte ga meg også trygghetens søvn — så hadde det ikke vært for hornmusikken nede fra bygda og 17. mai-salutten oppe fra Kopperå som vekket meg ved 6-tiden, så hadde jeg sikkert forsovet meg enda mere. For en dag! — ikke en sky på den knallblå himmelen, og solen stod allerede høyt og tok til å varme.

Det ble både en hastig frokost og et ditto oppbrudd med tanke på skiføret og de to gode timene som var gått tapt.

Snøen lå like ned til nattlegret. Enkelte myrer var bare, men i nordkanten lå snøremsene og det var greit å ta seg fram. Holdt man seg i skyggen var det fint, men der hvor solen hadde fått tak, tok det til å bli i bløtete laget.

Det var ikke vanskelig å bli enig med seg selv at det tegnet til en både lang og seig dag — og så makelig er man, særlig en 17. mai på ski — at jeg stoppet opp ved en passelig stor tørrfuru hvor jeg parkerte soveposen på en gren og tømte ryggsekken for alt unødvendig. Dermed var Meråker-turen gått i vasken, jeg måtte tilbake samme vei jeg var kommet opp.

Neste problem var å forsere Gudå'a — den så ikke liketil ut, så svær som den var med sin vannføring. Men hellet fulgte meg, litt lenger oppe fant jeg en snøbru som så ut til at den kunne bære en tung kar — og den holdt.

Nå lå fjellet foran meg — bare gamle kjente fjell. Jeg hilste på Finnkleppen, der gikk dråget over til Østervatnet og på den annen side reiste Røsshaugens karakteristiske kegle seg over 1000 meter bratt opp fra dalen.

Været var mere enn strålende — ikke et liv å se, hverken to- eller firbente skapninger — og skispor var brånet bort.

Lausreipa som jeg nå følte meg, gikk det lett selv om føret var seigt. Etter å ha kommet opp på Fonnfjellets vestre utløper, ble kursen holdt mot Røsshaugtjernet. Farten var bedagelig — ikke tale om glid på skiene — fuktig og gammel fokksnø med en dash av jord- og sandpartikler holder mot enhver smøring.

Og der var hytta på demningen for tjernet — og jeg hadde både lyst og tid nok til å prøve litt av Røsshaugen, jeg hadde aldri tatt meg opp denne vei. I lange baut, mens svetten silte, gikk det smått og sikkert oppover.

Men til slutt ga jeg opp klatringen, jeg hadde fått nok, og før nedfarten tok til, bevilget jeg meg 5 minutter til rast og for å nyte utsynet mot grensefjella. Der øst lå Stordalen, det hvite kapellet var synbart mot brune jorder, Klukken ruvet der den pleidde å være. Fonnfjellet lå vis a vis, markert med svart ur og snø.

Fremdeles ingen andre skiløpere å se, en hadde fjellet for seg selv — og var takknemlig.

På ryggen noe vest for Røshaugtjernet der nede lå noen bare morenerabber og lokket til fortsatt rast og jeg slapp meg forsiktig utfor og brukte stavene både som bremse og til støtte. Jeg må tilstå at både nisten og kaffen fra termosene smakte ekstra godt den dagen — og det ble langt ut på ettermiddagen før jeg ruslet tilbake. I mellomtiden hadde det både vært solbad og plass til en liten blund.

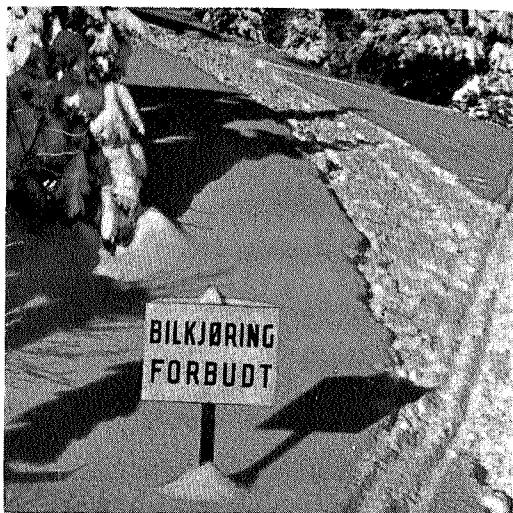
Det kunne ha vært fristende å bie på kveldsføret når skaren ble kvassere, men det var også noe som het middagsmål og det lå nede ved tørrfuru.

Menyen hin 17. mai lød på tomatsuppe, oppstekt corned beaf, svart kaffe og en liten knert. Og det måltidet i all sin enkelhet ville jeg ikke ha byttet for noen pris, selv med en festmiddag nede i byen.

Da jeg ut på kvelden stod nede på Gudå stasjon, var det intet menneske å se hverken på stasjonen eller i vid omkrets — folket var vel på fest i «lokalet».

Jeg tok derfor sjangsen, ranget av meg tøyet i det fri og fikk skiftet på meg tørt og rent bytte og i ventetiden på toget seg velværet på, en hadde jo både røyk og litt igjen på lerka til en siste feiring av «Dagen» — 17. mai 1946.

Fargen i fjeset var blitt helt upåklagelig.

Bilde uten ord.

Kåre Jytta

TO GAMLE DOKUMENTER

Fra direktør B. Karlgård, Statens kornforretning, har vi mottatt avskrift av to gamle dokumenter som angår Stormoen seter i Roltdalen. Da de tangerer vår eiendom, Schulzhytta, og gir en god prøve på den gamle kansellistil, tar vi med dokumentene i årboka.

Annno 1755, d. 5te Augusti, vare vi undertegnede Lænsmand og mænd efter Fogden Colstrups ordre paa een Sætter-vold kaldet Stor-Moen i Roltedahlens Alminding beliggende, for samme Sætter-vold med tilliggende Sætter havn udi Bergamttes, og paa Amtmandens vegne beskikkede Sorenskriver Povelsens nærværelse, efter Bergamtets udvisning, saavel for dens fulde værd som for een billig aarlig leye at taxere. Strækningen derfra efter længden fra Syd-vest i Fagermoe Elven til Nord-ost i Riishaugen kaldet, er een god fierdedeel Miile, dens Breede er fra den Søndre side Rolte Elven til den Nordre side Sprautvora Field, og hvor samme Field slipper vedtager Hommel-Huus Bækken, og denne igien i Fagermoe Elven, og bedrager sig samme Breede fra 600 skrit til een halv fierde deel Miil høyeste, hvilket alt i henseende til det opryddede, da det øvrige mæst bestaaer af Myr og u-dyrket Jord, hvor ey græs slaaes eller Høe afles, vi ey kand Taxere anderledes end for dets fulde værd til 36 Rdlr. eller og, i aarlig billig grund-Leye til $1\frac{1}{2}$ Rdlr.